

TISKOVÁ ZPRÁVA

Fragmentace vlastnictví půdy je novou formou její degradace, tvrdí čeští vědci

Praha, 7. února 2014 - **Vědci z České zemědělské univerzity v Praze popsali novou formu degradace zemědělské půdy. Ve studii zveřejněné časopisem Land Use Policy takto označili extrémní fragmentaci vlastnictví půdy. Degradace spočívá ve zmenšování parcel až na výměry, které se již vlastníkům nevyplatí individuálně obdělávat (průměrná velikost parcely pro ČR je dnes 0,4 ha). Vlastníci jsou tak v podstatě ekonomicky nuceni své pozemky pronajímat. Tento rostoucí trend se v tuzemsku týká až 40 % veškeré zemědělské půdy. Tým prof. Petra Skleničky z Fakulty životního prostředí ČZU stanovil pro ČR jako mezní, ekonomicky životaschopnou výměru pozemku 1,07 ha. Pod touto hranicí dochází k jevu nazvanému „Farmland Rental Paradox“, kdy zmenšující se parcely mají tendenci vytvářet stále větší produkční bloky, negativně přispívající například k průběhu povodní nebo sucha. Hlavní příčinou fragmentace je dle vědců dědické právo, kdy se pozemky tradičně dělí rovnoměrně mezi dědice.**

Geometrickou řadou pokračující fragmentace vlastnictví zemědělské půdy v České republice tak podle vědců paradoxně způsobuje stále větší homogenizaci krajiny, protože malé parcely jsou výrazně častěji pronajímány. „Česko a Slovensko se mohou ‘pochlubit’ dvěma prvenstvími v EU: největšími produkčními bloky a největším podílem pronajaté zemědělské půdy. Nadměrně velké produkční bloky přitom zhoršují problémy s erozí, průběh povodní nebo sucha, snižují biodiverzitu i estetickou hodnotu krajiny. Současně se podařilo vlastníky téměř odcizit jejich půdě. Jen 18 % výměry půdy je obděláváno zemědělci, kteří ji vlastní,“ říká Sklenička.

Studie zmiňuje několik způsobů, jak fragmentaci vlastnictví čelit - posilováním prodejního trhu s půdou, pozemkovými úpravami, legislativními změnami dědického systému, ale i osvětou, která přesvědčuje vlastníky pozemků, aby nepřipustili další rozdrobení jejich půdní držby. Dělení pozemků totiž způsobuje i zásadní snižování tržní ceny půdy.

Nově popsaná forma degradace zemědělské půdy doplňuje další způsoby znehodnocení tohoto přírodního zdroje, jakými jsou desertifikace, zasolování, okyselování, kontaminace, zhutnění, eroze, nebo zábor půdy. Výzkumný tým hodlá zkoumat její přítomnost i v dalších zemích především střední a východní Evropy, ale i v některých asijských státech.

Kontakt:

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Tel.: 776 323 824, e-mail: sklenicka@fzp.czu.cz

Tomáš Jůnek

Tel: 224 383 850, e-mail: tjunek@fzp.czu.cz

Fakulta životního prostředí ČZU v Praze

Kamýcká 1176

165 21 Praha 6 – Suchbátka